

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Genel Pediatri Birimi'nde yatan hastaların değerlendirilmesi

Evaluation of the hospitalized patients in Ege University, General Pediatrics Unit

Güldane Koturoğlu(*), Sema Aydoğdu(**), Alphan Cura(***)

Özet

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı 1955 yılında kurulmuş ve 1994 yılına kadar Bilim Daları ile eğitim ve hizmet vermiş olup 1994 yılından itibaren buna Genel Pediatri Birimi de eklenmiştir.

Bu çalışma üniversitemiz Genel Pediatri servisinde 1994, 2000, 2001 yılları boyunca ve 2002 Ocak-Ağustos tarihlerinde yatırılarak izlenen hastaların geliş yerleri, yatış tanıları, yatış süreleri ve sonuçlarını belirlemek, aynı zamanda 1994 yılı ile 2000, 2001 ve 2002 yıllarında izlenen olguların sayısı, yatış tanıları ve sonuçları arasında istatistiksel olarak fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapıldı.

Çalışmaya yaşları 1 ay ile 11.5 yıl arasında değişmekte olan 2587 olgu alındı. Olguların yaş ortalaması 65.83 ± 59.97 ay olup erkek / kız oranı 1.27 idi. Genel Pediatri servisinde yatış oranları 1994, 2000, 2001 ve 2002 yıllarında sırasıyla % 50.5, % 20.1, % 21.0 ve % 18.5 idi. Yatış tanılarına bakıldığında akciğer enfeksiyonu % 10.8, afebril konvulziyon ve epilepsi % 9.7, üst solunum yolu enfeksiyonu % 8.2, idrar yolu enfeksiyonu % 7.3, akut bronşiolit % 6.8 oranında saptandı.

Bu çalışma ile genel pediatri servisindeki yatış oranlarının bilim dallarındaki yatışlara oranlara yıllar içinde azaldığı görüldü. Bunun nedeni, perifer hastanelerde çalışan yan dal uzman sayısının artmış olması ve hastaların direkt olarak tanı alarak ilgili bilim dallarına refere edilmelerine bağlanabilir. Yatış oranlarındaki bu azalma nedeni ile uzmanlık öğrencilerimizin Genel Pediatri eğitimlerine katkıda bulunmak amacıyla Devlet ve Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanelerine rotasyon düzenlenmiştir. Bu çalışma ile Genel Pediatri Birimi'nin oldukça önemli olduğu bir kez daha vurgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: genel pediatri, pediatri eğitimi

Summary

Ege University School of Medicine Department of Pediatrics was founded in 1955 and included only subspecialty units until 1994 when The General Pediatrics Unit was founded.

This study was conducted in order to determine the state of origin, the diagnosis, the hospitalization period, and the results of the patients who were admitted to the hospital in 1994, 2000, 2001, and between January 2002 and August 2002. It was also accomplished in order to compare whether there was a statistically difference between the state of origin, the diagnosis at admittance, the hospitalization period, and the results in the same period.

2587 cases whose ages ranged from 1 month to 11.5 years were included in the study. Their mean age was 65.83 ± 59.97 months and male / female ratio was 1.27. Their hospitalization rates were 50.6 %, 16.5 %, 16.7 % and 10.2 % in 2000, 2001 and 2002 respectively. Their diagnosis at admittance were as follows: pneumonia (10.8 %), afebrile convulsion and epilepsy (9.7 %), upper respiratory tract infection (8.3 %), urinary tract infection (7.3 %) and acute bronchiolitis (6.8 %).

It was seen that the hospitalization rates in the General Pediatrics Unit gradually decreased as the years went by. This was probably due to the fact that the number of subspecialists increased and that the patients were referred to appropriate departments after being diagnosed.

Because of this decrease in the hospitalization rates, assistants are sent either to State Hospitals or to Social Security Hospitals periodically for general pediatric education.

This study has, once more, revealed the importance of the General Pediatrics Unit.

Key words: general pediatry, pediatric education

(*) Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Uzman Dr.

(**) Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Doç.Dr.

(***) Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Prof. Dr.

Giriş

İkinci Dünya Savaşından sonra Pediatri Anabilim Dalı, bilim dallarına ayrılmaya başlamış ve bu tarihten sonra genel pediatri eğitiminin güçlendirilmesi için çalışmalar başlatılmıştır. Zamanla, genel pediatride çalışan pediatri uzmanlarının akademik yönleri ağır basmaya başladığı için genel pediatri 'akademik genel pediatri' olarak adlandırılmıştır (1). Akademik genel pediatri, çocuk hasta bakımı, tanısı, tedavi, takip ve araştırma alanlarında faaliyet veren bir birimdir. Ellili yılların başlangıcından itibaren genel pediatri ve ambulatuvar pediatri ile ilgili çalışmalar yapılmakta ve genel pediatri'nin önemi vurgulanmaktadır (1). Amerikan Pediatri Akademisi tarafından 1978 ve 1996 yıllarında yapılan Pediyatrik Eğitim Toplantıları'nda genel pediatri eğitiminin önemi ve pediyatrik medikal eğitimin bilimsel temelini artırılması ile ilgili çalışmaların yapılması planlanmıştır (2,3). Böylelikle, genel pediatride daha iyi eğitilmiş araştırma görevlileri ile genel pediatristlerin sayısının artırılması ile hem hastaneye hem de yan dal uzmanlığına dayalı pediyatrik birimlerin dengelenmesi planlanmıştır. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı 1955 yılında kurulmuş ve 1994 yılına kadar 39 yıl süreyle Bilim Dalları ile eğitim ve hizmet vermiştir. Son 9 yıldır buna Genel Pediatri Birimi de eklenmiştir. Kliniğimiz Genel Pediatri Birimi'nde yenidoğan ve enfeksiyon hastalıkları haricinde akut hastalığı olan veya kronik hastalığı olup da ayırıcı tanısı yapılmamış hastalar hospitalize edilmektedir. Burada tanı alan hastalar ilgili bilim dallarına refere edilmekte ve bundan sonraki takip ve tedavileri bu bilim dalı tarafından yapılmaktadır. Hiçbir bilim dalına ait belirlenmiş bir yatak sayısı yoktur. Hastanın durumunun aciliyeti-ne göre hospitalizasyon sırası belirlenmektedir. Bu çalışma, kliniğimiz genel pediatri servisindeki yatış oranlarının bilim dallarındaki yatış oranları ile kıyaslanması ve 1994 yılı ile 2000, 2001 ve 2002 yıllarında izlenen olguların sayısı, yatış tanıları ve sonuçları

arasında istatistiksel olarak fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Aynı zamanda uzmanlık öğrencilerinin eğitiminde Genel Pediatri Birimi'nin öneminin bir kez daha vurgulanması istenmiştir.

Materyel ve Metod

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Genel Pediatri Birimi'nde 1994, 2000, 2001 yılları boyunca ve Ocak - Ağustos 2002 tarihleri arasında 3 yıl 8 aylık bir sürede yatırılarak izlenen yaşları 1 ay ile 11.5 yıl arasında değişmekte olan 2587 olgu retrospektif olarak değerlendirilmiştir. Her hastaya bir anket formu doldurularak hastaların, yaşları, cinsiyetleri, geliş yerleri, yatış tanıları, yatış süreleri ve sonuçları sorgulanmıştır.

Bulgular

Çalışmaya yaşları 1 ay ile 11.5 yıl arasında değişmekte olan 2587 olgu alınmıştır. Olguların yaş ortalaması 65.83 ± 59.97 ay olup erkek / kız oranı 1.27 idi. Genel Pediatri Birimi'nde yatırılan hastaların tüm hastalara oranları 1994, 2000, 2001 ve 2002 yıllarında sırasıyla % 50.5, % 20.1, % 21.0 ve % 18.5 idi (Tablo I).

Genel Pediatri Servisi'ndeki yatış oranı birimin kurulduğu ilk yıllarda %50'lilerde iken yıllar içinde bu oran % 20'lere kadar gerilemiştir. Bunun nedeni, hem kliniğimizdeki yatak sayısının yıllar içinde azalmasına hem de son yıllarda gerek Genel Pediatri Polikliniği'nde gerek Bilim Dalları Poliklinikleri'nde ayaktan hasta takip oranlarındaki artışa bağlanabilir. Olgular yatış tanıları açısından değerlendirildiğinde akciğer enfeksiyonu % 10.8, afebril konvulziyon ve epilepsi % 9.7, üst solunum yolu enfeksiyonu % 8.2, idrar yolu enfeksiyonu % 7.3, akut bronşiyolit % 6.8, kardiyopati % 3.8, büyüme gelişme geriliği % 3.5, febril konvulziyon % 3.5 olarak saptandı (Tablo II). Diğer tanıları arasında uzamış sarılık, hematüri, enürezis noktürna, immun trombosi-

Tablo I: Genel pediatri servisinde yatan hastaların yıllara göre dağılımı

	N (2587)	%	Yıl içindeki dağılım (%)	Cins (erkek/kız)
1994	1464	56,6	50,5	1,33
2000	426	16,5	20,1	1,18
2001	432	16,7	21,0	1,25
2002	265	10,2	18,5	1,11

topenik purpura, kollajenoz, hirsutismus ve yeni tanıli diyabetes mellitus yer almaktaydı. Akciğer enfeksiyonu en sık yatış nedeni olup bunu afebril konvulziyon ve epilepsi takip etmekte idi (Tablo III). Üst solunum yolu enfeksiyonu, idrar yolu enfeksiyonu, febril konvulziyon ve akut gastroenterite bağlı yatış oranları ayaktan hasta takip ve çocuk acil birimdeki izlemleri nedeniyle yıllar içinde azalmıştır. Yatışı gerektirecek ciddi entoksikasyonların azalması nedeniyle bu grup hastaların da yatış oranlarında düşme saptanmıştır. Başvuruların en sık İzmir'den olduğu ve bunu Manisa (% 12.6), Aydın (% 5.7), Muğla (% 4.3), Balıkesir (% 4.7), Uşak (% 3.6) ve Denizli'nin (% 3.3) takip ettiği görülmüştür. Yatış tanıları ile geldikleri

yerler incelendiğinde akciğer enfeksiyonu ve reaktif hava yolu ile yatışın İzmir'den sonra ikinci sıklıkla Muğla ve Manisa yöresinden olduğu saptandı (Şekil 1). Olguların yatış süreleri ortalama 7 gün idi. Yatış tanıları ile başvuru ayları değerlendirildiğinde akciğer enfeksiyonunun daha sıklıkla kış aylarında (% 39.6) olduğu, akut bronşiyolit kış ve ilkbahar aylarında, afebril konvulsiyon, epilepsi ve idrar yolu enfeksiyonunun her ayda eşit sıklıkta olduğu saptandı. Hastaların sonuçları değerlendirildiğinde % 34,2'sinde iyileşme, % 62,3'ünde ilgili bilim dalına sevk, % 1,8'inde kendi isteği ile ayrılma ve % 1,7'sinde ölüm saptandı (Tablo IV). Ölüm ile sonuçlanan hastaların tanılarına bakıldığında sepsis

Tablo II: Tanıların yıllara göre dağılımı

Yatış tanıları	1994 n:1464	%	2000 n:426	%	2001 n:432	%	2002 n:265	%
Üst solunum yolu enfeksiyonu	151	10.3	8	1.9	30	7.0	22	8.3
Afebril konvulziyon / epilepsi	141	9.6	43	10.1	46	10.7	21	8.0
Akciğer enfeksiyonu	115	7.9	71	16.6	60	13.9	34	12.9
İdrar yolu enfeksiyonu	86	5.9	38	9.0	45	10.4	21	8.0
Akut bronşiyolit	79	5.4	37	8.7	31	7.2	29	11.0
Kalple ilgili hastalıklar	68	4.6	12	2.8	11	2.5	8	3.1
Febril konvulziyon	67	4.6	10	2.3	5	1.2	9	3.4
Büyüme gelişme geriliği	69	4.7	13	3.1	5	1.2	3	1.1
Akut gastroenterit	61	4.2	8	1.9	6	1.4	4	1.5
Entoksikasyon	18	1.2	9	2.1	12	2.8	2	0.8
Diğer	609	41.6	177	41.5	181	41.7	112	41.9

Tablo III: Olguların yatış tanıları

	N	%	1994 (%)	2000 (%)	2001 (%)	2002 (%)
Akciğer enfeksiyonu	280	10.8	41.0	25.3	21.4	12.1
Afebril konvulziyon/epilepsi	251	9.7	56.1	17.3	18.3	8.3
Üst solunum yolu enfeksiyonu	211	8.2	71.5	3.7	14.2	10.4
İdrar yolu enfeksiyonu	190	7.3	45.2	20.0	23.6	11.0
Akut bronşiyolit	176	6.8	44.8	21.0	17.6	16.4
Kalple ilgili hastalıklar	99	3.8	68.6	12.1	11.1	8.0
Febril konvulziyon	91	3.5	73.6	10.9	5.49	9.8
Büyüme gelişme geriliği	90	3.5	76.6	14.4	5.5	3.3
Akut gastroenterit	79	3.1	77.2	10.1	7.5	5.0
Entoksikasyon	41	1.5	42.8	21.9	29.2	4.8
Sepsis	33	1.2	33.3	30.3	27.2	9.1
Diğerleri	1046	40.6	57.3	41.5	41.9	42.1

(% 2 2.7), akciğer enfeksiyonu ve konjestif kalp yetmezliği (% 13.6), kardiyopati (% 11.3) ve yenidoğanın geç hemorajik hastalığı (% 2.2) en sık rastlanan nedenlerdi.

1994 ile 2000, 2001 ve 2002 yıllarında yatan hastalar yatış tanıları ve yatış süreleri açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p>0.05$). Başvuru tanıları ile başvurdukları yerler incelendiğinde, akciğer enfeksiyonu ve akut bronşiyolit tanılı hastaların İzmir'den sonra en sık Muğla yöresinden geldiği saptanmıştır.

Tartışma

Bu çalışma ile hastanemiz Genel Pediatri Birimindeki yatış oranlarının yıllar içinde azaldığı saptanmıştır. Bunun nedeni, periferde çalışan yan dal uzman sayısının artmış olması ve hastaların direkt tanı alarak ilgili bilim dallarına sevk edilmelerine veya ayaktan tedavi veren pediatristlerin genel pediatri

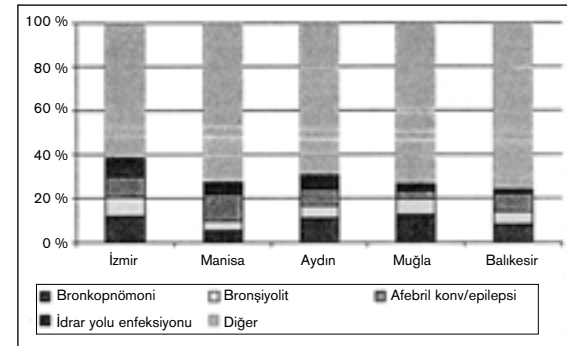
ri eğitimlerindeki başarısına bağlanabilir.

Olguların yatış süresi, yatış tanıları ve sonuçları ile geldikleri yer arasında istatistiksel açıdan anlamlılık yoktu. Ancak en sık yatış nedeni olarak saptanan akciğer enfeksiyonu ve akut bronşiyolit İzmir'den sonra ikinci sıklıkla Muğla yöresinden olduğu görüldü. Demir ve arkadaşlarının (4) yaptıkları bir çalışmada astım bronşiyalenin Muğla yöresinde % 7.2, Aydın yöresinde ise % 9.5 olduğu bildirilmiştir.

Bu çalışmada yıllar içinde genel pediatri hastalarının büyük kısmının yan dal birimlerine kaydığı saptanmıştır. Bu durum bizleri ve ülkemizdeki tüm pediatristleri uyarıcı niteliktedir. Genel pediatri pratiğinin sürdürülmesi için tüm pediyatrik hastaların bütünsel değerlendirilmeleri büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde eğitim kurumları dışında genel pediatri pratiğinin giderek daha yaygın ve etkin hale gelmesinden dolayı bu uygulama azalmaktadır. Genel pediatri pratiğinin kaybedilmemesi için genel pediatriye önem verilmelidir.

Kaynaklar

1. Haggerty, Robert J, Green, Morris. History of academic general and ambulatory pediatrics. *Pediatr Res* 2003; 53: 188-97.
2. Task Force on Pediatric Education. The future of pediatric education. American Academy of Pediatrics, Evanston, IL. 1978.
3. American Academy of Pediatrics 1996. The classification of child and adolescent mental disorders in primary care. *Diagnostic and Statistical Manual for Primary Care (DSM-PC)*. American Academy of Pediatrics, Elk Grove Village, IL.
4. Demir E, Tanaç R, Can D ve ark. Ege Bölgesinde okul çocuklarında allerjik hastalıkların prevalansında son 8 yılda değişme var mı? X. Ulusal Allerji ve Klinik İmmünoloji Kongresi, 2002; 76.

Şekil 1. Başvuru yerlerine göre tanıların dağılımı.

Tablo IV: Yatan hastaların sonuçları

	N	%
İyileşme	882	34.2
Bilim Dalına sevk	1614	62.3
Kendi isteği ile ayrılma	47	1.8
Ölüm	44	1.7